

15.1.2015

SÄÄNNÖT TEHORESERVIJÄRJESTELMÄÄN KUULUVIEN VOIMALAITOSYKSIKÖIDEN KÄYTTÖVALMIUDEN YLLÄPIDOLLE, NIIDEN KÄYTÖLLE SEKÄ TUOTETUN SÄHKÖN TARJOAMISEEN MARKKINOILLE

Fingrid tai sen tytäryhtiö Finextra (jatkossa Fingrid) asettaa seuraavat säännöt teho-reserviin kuuluvien voimalaitosyksiköiden käyttövalmiuden ylläpidolle, niiden käytölle sekä tuotetun sähkön tarjoamiseen markkinoille.

Näitä sääntöjä sovelletaan voimalaitosyksikköön ja voimalaitoksen haltijaan (jatkossa Tuottaja) sekä myös osuuteen osuusvoimalaitoksen yksiköstä ja tämän osuuden haltijaan.

1 VOIMALAITOSYKSIKÖN KÄYTTÖVALMIUDEN YLLÄPITO

1.1 Yleiset säännöt

Tuottaja ylläpitää voimalaitosyksikön teknisen toimivuuden seuraavien käyttövalmiusaikojen edellyttämällä tasolla:

talvijaksolla 1.12. - 28.2. käynnistysaika on enintään kaksitoista (12) tuntia

muuna aikana käynnistysaika on enintään yksi (1) kuukausi.

Talvijaksolla voimalaitosyksiköllä tulee olla valmius vähintään 200 tunnin käyttöaikaan käytösopimuksen mukaisella täydellä teholla.

Tuottaja sopii voimalaitosyksikön 12 tunnin käynnistysvalmiuteen vaikuttavien korjausten toteutusajankohdista Fingridin kanssa.

Tuottaja huolehtii siitä, että voimalaitosyksiköllä on voimassa olevat sähkönsiirtoon liittyvät sopimukset.

1.2 Käyttöhenkilökunta

Tuottaja huolehtii siitä, että sillä on käytettävissään määrällisesti ja osaamiseltaan riittävä henkilöstö toteuttamaan tässä säännöstössä asetetut velvoitteet.

1.3 Polttoainehuolto

Voimalaitoksen polttoainehuollon tulee mahdollistaa voimalaitoksen toimiminen talvijaksolla yhteensä vähintään 200 tunnin täyden tehon tuotannolla.

1.4 Päästölupa ja -oikeudet

Voimalaitosyksiköllä tulee olla voimassa oleva päästölupa.

Tuottaja vastaa siitä, että voimalaitosyksiköllä on vuosittaisten päästöjen raportointiin ja oikeuksien mitätöintiin liittyvän aikataulun mukaisesti käytettävissään tarvittavat, lain mukaiset päästöoikeudet toteutunutta ajomäärää vastaavasti.

15.1.2015

1.5 Ympäristöluvut

Voimalaitosyksiköllä tulee olla voimassa oleva ympäristö lupa, joka mahdollistaa yksikön toimimisen tehoreservinä näiden käyttö sääntöjen edellyttämällä tavalla.

1.6 Koekäyttö ennen talvikautta

Voimalaitosyksiköllä tulee tehdä onnistunut koekäyttö vuosittain erikseen Fingridin kanssa sovittuna ajankohtana enintään kuukautta aikaisemmin ennen 12 tunnin käynnistysvalmiuteen siirtymistä. Koekäytöllä varmistetaan voimalaitosyksikön tekninen toimivuus ja käyttöhenkilöstön osaaminen. Koekäytössä laitos on tahdistettava sähköverkkoon ja sillä on tuotettava vähintään yhden tunnin ajan yli 80% laitoksen tehoreservijärjestelyyn tarjotusta sähkötehosta. Koekäytön pituus ei saa ylittää 12 tuntia ilman etukäteen perusteltua syytä.

Tuottaja vastaa koekäytön toteutuksesta ja kustannuksista. Koekäytössä Tuottajan saama sähkönmyyntituotto ei vaikuta kohdan 6 mukaiseen käyttövalmiuden ylläpitokorvaukseen.

1.7 Koekäyttömahdollisuus talvikaudella

Varmistuaakseen voimalaitosyksikön 12 tunnin käynnistysvalmiudesta, Fingridillä on mahdollisuus koekäyttää laitosta kerran talvikaudessa. Fingrid ilmoittaa koekäytöstä Tuottajalle vähintään 12 tuntia ennen koekäyttöä.

Koekäytössä laitos on tahdistettava sähköverkkoon ja sillä on tuotettava vähintään yhden tunnin ajan laitoksen minimiteholla. Koekäytön pituus ei saa ylittää 12 tuntia ilman etukäteen perusteltua syytä.

Tuottaja vastaa koekäytön toteutuksesta ja kustannuksista. Koekäytössä Tuottajan saama sähkönmyyntituotto ei vaikuta kohdan 6 mukaiseen käyttövalmiuden ylläpitokorvaukseen.

Talvikaudella suoritettava koekäyttö huomioidaan laskettaessa käyttö sääntöjen kohdan 1.1. tarkoittamaa 200 tunnin käyttöaikavalmiutta.

2 VOIMALAITOSYKSIKÖN KÄYTTÖ SÄHKÖJÄRJESTELMÄN TARPEISIIN

2.1 Yleiset säännöt

Fingrid ja Ruotsin kantaverkkoyhtiö (jatkossa SvK) soveltavat tehoreservin markkinoille tuloon ja käyttöön yhteensopivia periaatteita tehoreservikapasiteetin optimaalisen käytön varmistamiseksi pohjoismaisessa sähköjärjestelmässä sekä tehoreservijärjestelyn markkinavaikutusten minimoimiseksi¹.

¹ Tanskan kantaverkkoyhtiö Energinet.dk suunnittelee tehoreserviä vastaavan reservijärjestelyn käyttöönottoa vuoden 2016 alusta lukien. Mikäli Energinet.dk liittyy Suomessa ja Ruotsissa tehoreservin markkinoille tuloon ja käyttöön sovellettavaan menettelyyn, huomioidaan Tanskassa sijaitseva tehoreservi vastaavia periaatteita noudattaen.

15.1.2015

Tuottaja vastaa sopimuksen piirissä olevalla kapasiteetilla tuotetun sähkön myynnistä markkinoille. Voimalaitosyksikkö käynnistetään joko Elspot-markkinoiden kautta tai Fingridin pyynnöstä.

Tuottaja hyväksyy, että Nord Pool Spot AS:llä (jatkossa NPS) on oikeus toteuttaa Tuottajan tekemien sähkönmyyntitarjouksien seuranta ja raportoida niistä jälkikäteen Fingridille ja Energiavirastolle.

2.2 Muuttuvat tuotantokustannukset

Muuttuvien tuotantokustannusten arvioimiseksi Tuottaja toimittaa hintatiedon (tuntikohtainen hinta, €/MWh) voimalaitosyksiköittäin Fingridille vähintään kuukausittain. Muuttuvia tuotantokustannuksia laskettaessa otetaan huomioon polttoainekustannus, tuotantoon tarvittavien päästöoikeuksien arvo (€/MWh) sekä käynnistyskustannukset. Fingrid hyväksyy Tuottajien ehdotusten pohjalta vuosittain polttoainekustannusten perustana käytettävän tilaston / käytettävät tilastot sekä päästöoikeuksien arvon määrittämistavan.

2.3 Tehoreservikapasiteetti Elspot-markkinoilla

2.3.1 Tarjousten jättäminen ja käsittely

Talvijaksolla Tuottaja tarjoaa Elspot-markkinoille kulloinkin käytettävissä olevan kokonaiskapasiteetin kullekin tunnille käynnistysaika huomioiden. Tarjousta tehdessään Tuottaja ei anna tarjoamalleen kapasiteetille hintaa.

Elspot-kaupankäyntijärjestelmässä Suomen tehoreservikapasiteetista muodostetaan yksi määrään perustuva tehoreservitarjous Suomen tarjousalueelle.

Tehoreservitarjous huomioidaan Elspot-laskennassa, mikäli kysynnän ja tarjonnan tasapainoa ei saavuteta käytettävissä olevilla markkinaehtoisilla tarjouksilla.

Suomen ja Ruotsin tehoreservikapasiteettia aktivoidaan Elspot-markkinoilla maiden kesken tarjottujen tehoreservikapasiteettien suhteessa käytettävissä olevan siirtokapasiteetin puitteissa.

2.3.2 Tarjouksen käsittely NPS:ssä

Tarjouksen aktivoituessa NPS asettaa tehoreservikapasiteetille hinnan, joka on vähintään yhtä suuri kuin Elspot-markkinoiden korkein kaupallinen tuntitarjous.

Mikäli korkeimman kaupallisen tuntitarjouksen hinta on pienempi kuin tehoreservilaitoksen muuttuvat tuotantokustannukset, NPS asettaa tehoreservikapasiteetin hinnan laitoksen muuttuvien tuotantokustannusten mukaisesti.

Mikäli Suomen hinta-alueella otetaan käyttöön toinen huutokauppa (second auction), tehoreservikapasiteetti huomioidaan ainoastaan toisen huutokauppakierroksen hinnanlaskennassa.

15.1.2015

2.3.3 Tehoreservikapasiteetin aktivointi

Kun tehoreservitarjous aktivoituu, NPS ilmoittaa tarjouksen antaneille Tuottajille aktivoituneen tehoreservimäärän. Aktivoitunut tehoreservi määräytyy Tuottajien voimalaitosyksiköittäin annettujen tarjousten volyymien suhteessa. NPS:n ilmoituksen perusteella Tuottaja ilmoittaa Fingridille käynnistettävät voimalaitosyksiköt ja niihin liittyvät ajosuunnitelmat teknisine reunaehtoineen.

Fingrid ja SvK tarkistavat Tuottajien ilmoittamien ajosuunnitelmien toteutettavuuden ja tekevät päätöksen käynnistettävistä voimalaitoksista ja niiden optimaalisesta ajojärjestyksestä. Tarkastelussa huomioidaan maiden sisäiset siirto rajoitukset, mahdolliset muutokset maiden välisessä siirtokapasiteetissa, tehoreservikapasiteetin minimitelit ja käynnistysajat sekä muut tekniset ja taloudelliset reunaehdot. Tavoitteena on käynnistää Tuottajien käynnistettäväksi ilmoittamista voimalaitoksista ne, jotka edellä esitettyjen reunaehtojen puitteissa tuottavat NPS:n ilmoittaman aktivoituneen tehoreservimäärän pienimmän tuotantokustannuksin.

Jos Elspot-markkinoilla muodostunutta ajojärjestystä on muutettava, niin Fingrid ja SvK sekä Fingrid ja Tuottaja sopivat tarvittavista muutoksista. Nämä muutokset toteutetaan kiintein kaupun Tuottajan ja Fingridin välillä voimalaitosyksiköitten käynnistysaikojen puitteissa.

Tarjouksen aktivoituessa Suomessa Fingrid ja Tuottaja sopivat käynnistykseen ja pysäytykseen liittyvistä yksityiskohdista. Voimalaitosyksikön käynnistyessä vain yhdeksi tunniksi ja varmistaakseen voimalaitosyksikön sähköntuotannon kyseisellä tunnilla Tuottaja ja Fingrid voivat sopia kiinteän kaupan jo edeltävälle tunnille.

Tuottaja vastaa voimalaitoksen ylös- ja alasajosta syntyvän tasepoikkeaman kustannuksista.

2.3.4 Kauppojen hinnoittelu kun tarjous on aktivoitunut NPS:ssä

Fingridin ja Tuottajan välinen kiinteä kauppa tehdään Elspot-hinnalla, mikäli kyseistä voimalaitosyksikköä ei käynnistetä.

Mikäli voimalaitosyksikkö käynnistetään, toteutetaan mahdollinen kiinteä kauppa muuttuvilla tuotantokustannuksilla, jotka lasketaan kohdan 2.2 mukaisesti.

2.4 Tehoreservikapasiteetin käynnistys ja pysäytys Fingridin pyynnöstä

Tuottajalla on velvollisuus käynnistää sopimuksen piirissä oleva voimalaitosyksikkö aina, kun Fingrid sitä pyytää joko tehoreservijärjestelmän tarpeisiin tai muihin järjestelmä vastuun hoitoon liittyviin tehotasapainon hallinnan tarpeisiin. Kun Fingrid pyytää käynnistämään voimalaitoksen, niin Tuottaja käynnistää voimalaitoksen sovitulle teholle ja tekee siitä kiinteän kaupan Fingridin kanssa. Ensimmäisen käyttötunnin kustannuksissa huomioidaan kohdan 2.2 mukaiset muuttuvat tuotantokustannukset. Lisäksi Tuottajan tulee jättää tarjous säätösähkömarkkinoille kohdan 2.5 mukaisesti.

Kun voimalaitosyksikköä ei enää tarvita voimajärjestelmän tarpeisiin, Fingrid ilmoittaa vähintään tuntia aikaisemmin Tuottajalle voimalaitosyksikön pysäyttämistä.

15.1.2015

2.5 Tehoreservikapasiteetti säätösähkömarkkinoilla

Tuottajan tulee järjestää toimintansa siten, että sillä on oikeus osallistua säätösähkömarkkinoille voimassa olevien säätösähkömarkkinoiden sääntöjen mukaisesti.

Tehoreservikapasiteetin käynnistyttyä joko Elspot-markkinoilla tai Fingridin pyynnöstä, on Tuottaja velvollinen jättämään säätösähkömarkkinoille voimalaitosyksikkökohtaisen korvamerkityn ylössääötötarjouksen käytettävissä olevasta tuotantokapasiteetista ottaen huomioon voimalaitosyksikkökohtainen tehonnostokyky.

Tuottaja tarjoaa kapasiteetin säätösähkömarkkinoille voimalaitoksen muuttuvilla tuotantokustannuksilla, jotka lasketaan kohdan 2.2 mukaisesti ilman käynnistyskustannuksia.

Fingrid aktivoi näistä tarjouksista tarvittavan määrän sen jälkeen, kun kaikki markkinaehtoiset säätösähkötarjoukset on aktivoitu.

Aktivoidun sääötötarjouksen hinnaksi asetetaan kalleimman säätösähkömarkkinoilla aktivoidun markkinaehtoisin sääötötarjouksen hinta, kuitenkin vähintään vastaavan tunnin Elspot-hinta.

3 VOIMALAITOSYKSIKÖN KÄYTTÖ TUOTTAJAN OMAAN TARPEESEEN

Tuottajan omaan lukuun tapahtuva sähköntuotanto ei kuulu tehoreservilain mukaisen julkisen palvelun velvoitteen piiriin, joten sellaista voi tapahtua vain poikkeustapauksissa kuten Tuottajan käytössä olevien, Suomessa sijaitsevien, muiden voimalaitoksien vakavissa vauriotapauksissa. Tällainen voimalaitosyksikön käyttö ei saa heikentää julkisen palvelun velvoitteen täyttämistä. Nämä poikkeustapaukset voivat tulla kyseeseen muulloin kuin 1.12. - 28.2. välisenä aikana.

Mikäli Tuottaja haluaa käyttää voimalaitosyksikköä omaan tarpeeseen, vaatii se Fingridin erikseen myöntämän luvan näissä poikkeustapauksissa. Luvan saatuaan Tuottaja vastaa kaikista säilönnän purkuun, käynnistykseen, käyttöön ja uudelleen säilöntään liittyvistä kustannuksista.

Jos Tuottaja käyttää voimalaitosyksikköä poikkeuksellisesti kauden 1.12. - 28.2. ulkopuolella Tuottajan omaan tarpeeseen, Fingrid ei maksa Tuottajalle ylläpitokorvausta niiltä vuorokausilta kun voimalaitosyksikkö on ollut Tuottajan omassa käytössä.

Voimalaitoksen käyttö Tuottajan omaan tarpeeseen aiheuttaa ylläpitokorvauksen menetyksen koko kyseisen vuorokauden osalta. Ylläpitokorvauksen vuorokausikohtainen määrä lasketaan jakamalla koko sopimusjakson ylläpitokorvaus sopimusjakson vuorokausien lukumäärällä.

4 TUOTETUN SÄHKÖN KÄSITTELY TASESELVITYKSESSÄ

Voimalaitosyksikön tuotanto ja kaikki siihen liittyvät toteutuneet myynnit käsitellään voimassa olevien taseselvityssääntöjen mukaisesti. Tuottaja vastaa taseselvityksen tekemisestä.

15.1.2015

Lisäksi voimalaitosyksiköllä tuotettu sähkö, säännöstön kohdan 2 mukaiset toteutuneet kaupat sekä tuotetun sähkön käyttö Tuottajan tarpeisiin käsitellään erillisessä selvityksessä. Tuottaja lähettää Fingridille kuukausittain erillisen selvitysraportin kaikilta niiltä jaksoilta, jolloin voimalaitosyksiköllä on ollut tuotantoa tai tehoreservikapasiteetti on aktivoitunut Elspot-markkinoilla.

Erillisessä selvityksessä lasketaan jatkuvasti tuotannon ja myyntien epätasapainosta syntyvää poikkeamaa, jonka peittämiseksi tarvittavasta tasesähkön ostosta ja myynnistä vastaa Tuottaja.

5 VOIMALAITOSYKSİKÖN EPÄKÄYTETTÄVYYS

5.1 Ilmoitukset

Tuottaja on velvollinen viipymättä ilmoittamaan Fingridille voimalaitosyksikön käynnistysvalmiuden muutoksista sekä muista seikoista, jotka voivat rajoittaa voimalaitosyksikön käyttöä tai estää sen kokonaan, kuten voimalaitosyksikön vikaantuminen. Lisäksi Tuottaja on velvollinen tekemään UMM ilmoitukset NPS:n sääntöjen mukaisesti.

5.2 Maksut

Kohdan 6 mukaista ylläpitokorvausta ei makseta siltä ajalta, jolloin voimalaitosyksikkö ei ole käyttö säännön kohdan 1 mukaisesti tehoreservijärjestelmän käytettävissä. Talvijaksolla vähintään yhden tunnin epäkäytettävyys vuorokaudessa aiheuttaa ylläpitokorvauksen menetyksen koko kyseisen vuorokauden osalta.

Ylläpitokorvauksen vuorokausikohtainen määrä lasketaan jakamalla koko sopimusjakson ylläpitokorvaus sopimusjakson vuorokausien lukumäärällä.

6 KÄYTTÖVALMIUDEN YLLÄPITOKORVAUS

Tehoreservin ylläpidosta maksettava korvaus määräytyy järjestelmään tuotantokapasiteettia tarjoavan Tuottajan tekemän tarjouksen ja Energiaviraston tekemän tehoreservin hankintapäätöksen mukaisesti.

Käyttövalmiuden ylläpitokorvaus maksetaan Tuottajalle jälkikäteen kolmen kuukauden välein kalenterivuoden alusta alkavin jaksoin. Tuottaja lähettää edellisen kolmen kuukauden käyttövalmiuden ylläpitoa koskevan laskun kyseistä kautta seuraavan kuukauden 6. päivänä tai sitä seuraavana ensimmäisenä arkipäivänä. Fingrid maksaa ylläpitokorvauksen kahden kuukauden kuluessa kyseisen kauden päättymisen jälkeen.

Ylläpitokorvauksesta vähennetään Tuottajan saama myyntituotto, jos Elspot-markkinoiden hinta ja/tai säätösähkömarkkinoiden ylössäätohinta on suurempi kuin tehoreservijärjestelyyn osallistuvan voimalaitosyksikön muuttuva tuotantokustannus. Vähennettävä myyntituotto lasketaan Elspot-hinnan / säätösähkömarkkinoiden ylössäätohinna ja tehoreservijärjestelyyn osallistuvan voimalaitosyksikön muuttuvan tuotantokustannuksen välisenä erotuksena Elspot-markkinoilla / säätösähkömarkkinoilla käynnistyneen tehoreservin määrän osalta. Edellä mainittua erotusta laskettaessa käytetään Elspot-hintaa, kun tarjous on aktivoitunut Elspot-markkinoilla ja vastaavasti

15.1.2015

käytetään säätösähkömarkkinoiden ylössäätöhintaa, kun tarjous on aktivoitunut säätösähkömarkkinoilla.

Ylläpitokorvaukseen lisätään tuottajalle hyvitetty myyntitappio, jos Elspot-markkinoiden ja/tai säätösähkömarkkinoiden ylössäätöhinta on pienempi kuin tehoreservijärjestelyyn osallistuvan voimalaitosyksikön muuttuva tuotantokustannus. Myyntitappio lasketaan Elspot-hinnan / säätösähkömarkkinoiden ylössäätöhinnan ja tehoreservijärjestelyyn osallistuvan voimalaitosyksikön muuttuvan tuotantokustannuksen välisenä erotuksena Elspot-markkinoilla / säätösähkömarkkinoilla käynnistyneentehoreservin määrän osalta. Edellä mainittua erotusta laskettaessa käytetään Elspot-hintaa, kun tarjous on aktivoitunut Elspot-markkinoilla ja vastaavasti käytetään säätösähkömarkkinoiden ylössäätöhintaa, kun tarjous on aktivoitunut säätösähkömarkkinoilla.

7 TIEDONVAIHTO JA RAPORTOINTI

Sopimuksen piirissä olevan voimalaitosyksikön tuotannosta on oltava reaaliaikamittaus Fingridin voimajärjestelmäkeskuksessa.

Tuottaja raportoi Fingridille

- koekäytön suunnitellun ajankohdan ja koekäyttöraportin sisältäen kohdan 1.6 mukaiset asiat
- käyttövalmiuden ylläpidon toimenpiteet molemmilta käyttövalmiuden ylläpitojaksoilta kahden viikon kuluessa jakson päätyttyä
- kuukausittain selvityksen sisältäen toteutuneen sähkönmyynnin, myynnistä syntyneet myyntituotot, maksettavat käyttökorvaukset sekä vastaavan tuotannon muuttuvine tuotantokustannuksineen ja käynnistyskustannuksineen
- kaikista voimalaitosyksikön 12 tunnin käynnistymisvalmiuden estäneistä tapahtumista ja epäonnistuneista käynnistyksistä sekä häiriöistä yksikön käyntijakson aikana Tuottaja ilmoittaa Fingridille välittömästi ja lähettää raportit 2 työpäivän kuluessa tapahtuman jälkeen
- polttoaineraportit aina päätyneiden tuotantojaksojen jälkeen.

Fingridillä on oikeus luovuttaa raportit Energiavirastolle pyydettyä.

Fingridillä on oikeus julkaista sopimuksen piirissä olevan voimalaitosyksikön toteutunut sähköntuotanto sekä Elspot- ja säätösähkömarkkinoilla toteutuneet myyntivolyymit.

8 KÄYTTÖSÄÄNTÖJEN MUUTOKSET JA TARKISTUKSET

Mikäli näitä sääntöjä ja ehtoja joudutaan muuttamaan lainsäädännöllisten muutosten tai viranomaisten muiden toimenpiteiden vuoksi, ne tulee vahvistuttaa Energiavirastolla ennen niiden voimaan tuloa.

15.1.2015

9 KÄYTTÖSOPIMUKSEN PURKAMINEN SEKÄ YLLÄPITOKORVAUSTEN PALAUTTAMINEN JA TAKAISINPERINTÄ

Käyttösopimuksen purkaminen sekä ylläpitokorvauksen palauttaminen ja takaisinperintä tapahtuu tehoreservilain 16 §:n ja 17 §:n mukaisesti.

Mikäli Tuottaja rikkoo tahallaan julkisen palvelun velvoitetta Energiavirasto voi määrätä käyttösopimuksen purettavaksi ja voi velvoittaa Tuottajan palauttamaan korvaukset, jotka Fingrid on käyttösopimuksen perusteella maksanut Tuottajalle, jos tehoreservin käyttösopimus on purettu tehoreservilain 16 § 1 momentin mukaisesti tai jos Tuottaja on muutoin rikkonut tehoreservin käyttösopimusta.

10 YLIVOIMAINEN ESTE

Fingridillä ja Tuottajalla on oikeus ylivoimaisen esteen (force majeure) sattua rajoittaa tämän säännösten mukaista voimalaitoskapasiteetin ylläpitoa ja käyttöä tai keskeyttää se kokonaan.

Ylivoimaiseksi esteeksi katsotaan sellainen tapahtuma, jota Tuottaja ja Fingrid ei ole voinut estää kohtuullista huolellisuutta noudattaen, ja joka tekee tämän säännösten mukaisen suorituksen mahdottomaksi tai vaikeuttaa sitä olennaisesti tai tekee sen taloudellisesti tai muuten kohtuuttomaksi.

Ylivoimaisia esteitä ovat sota, sisäiset levottomuudet, ilkeävalta, sabotaasi, räjähdys, tulipalo, tulva, rajumyrsky tai muu poikkeuksellinen sääolosuhde, yleinen liikenteen keskeytyminen, lakko tai avainryhmän työnseisaus, työnantajajärjestön määräämä työsulku, viranomaisten toimenpide tai muu vaikutuksiltaan yhtä merkittävä ja epätavallinen syy. Ylivoimaiseksi esteeksi katsotaan myös sellainen edellä mainituista syistä johtuva voimantuotanto- tai voimansiirtojärjestelmän vaurioituminen, johon Pohjoismaiden voimajärjestelmissä yleisesti sovellettavat sähkön toimitusvarmuusvaatimukset huomioon ottaen ei ole voitu kohtuudella varautua.

Ylivoimaisen esteen ilmaantumisesta samoin kuin sen poistumisesta Fingrid ja Tuottaja ilmoittavat toisilleen viivytyksettä.

Ylläpitokorvausta ei makseta ylivoimaisen esteen ajalta.

Liite Tehoreservikapasiteetin aktivointi- ja hinnoitteluesimerkkejä Suomen ja Ruotsin alueilla Elspot-markkinoilla

15.1.2015

Käyttö sääntöjen liite

TEHORESERVIKAPASITEETIN AKTIVOINTI- JA HINNOITTELUESIMERKKEJÄ SUOMEN JA RUOTSIN ALUEILLA ELSPOT-MARKKINOILLA

Tässä liitteessä esitetyt esimerkit perustuvat tilanteeseen, jossa yhteensopivaan tehoreservin aktivointimenettelyyn osallistuvat Suomen ja Ruotsin kantaverkkoyhtiöt. Mikäli Tanskan kantaverkkoyhtiö liittyy yhteensopivaan tehoreservin aktivointimenettelyyn, huomioidaan Tanskassa sijaitseva tehoreservikapasiteetti vastaavasti.

Esimerkeissä esiintyvät tehoreservikapasiteetit ovat viitteellisiä.

Aktivointi

Suomessa Tuottaja ja Ruotsissa Svenska Kraftnät tarjoaa Elspot-markkinoilla kulloinkin käytettävissä olevan tehoreservin kokonaiskapasiteetin kullekin tunnille käynnistysaika huomioiden.

Elspot-kaupankäyntijärjestelmässä Suomen tehoreservikapasiteetista muodostetaan yksi määrään perustuva tehoreservitarjous Suomen tarjousalueelle. Vastaavasti Ruotsin tehoreservikapasiteetista muodostetaan määrään perustuva tehoreservitarjous kullekin Ruotsin tarjousalueelle. Tehoreservitarjouksille ei aseteta hintaa.

Tehoreservitarjous huomioidaan Elspot-laskennassa, mikäli kysynnän ja tarjonnan tasapainoa ei saavuteta markkinaehtoisilla tarjouksilla Suomen ja/tai Ruotsin tarjousalueilla.

Sekä Suomen että Ruotsin tehoreservikapasiteettia aktivoidaan maiden kesken tarjottujen tehoreservikapasiteettien suhteessa käytettävissä olevan siirtokapasiteetin puitteissa alla olevien esimerkkien mukaisesti.

Esimerkki 1, Suomen ja Ruotsin välinen siirtokapasiteetti ei rajoita tehoreservin aktivointia

Lähtökohta oletukset:

- Tehoreservikapasiteetti Suomessa 600 MW
- Tehoreservikapasiteetti Ruotsissa 2000 MW
- Elspot-markkinoilla Suomen ja Ruotsin hinta-alueilla ei saavuteta kysynnän ja tarjonnan välistä tasapainoa. Tasapainon saavuttamiseksi aktivoitava tehoreservikapasiteetti on 200 MW.

Aktivoitavat tehoreservit (yhteensä 200 MW):

a) Ruotsin sisäiset siirtorajoitukset eivät rajoita tehoreservin aktivointia

- Suomen tarjousalueella 46,2 MW ($200 \text{ MW} * 600/2600$)
- Ruotsin tarjousalueilla 153,8 MW ($200 \text{ MW} * 2000/2600$).

15.1.2015

b) Ruotsin sisäiset siirtorajoitukset rajoittavat käytettävissä olevan tehoreservin Ruotsin puolella 1000 MW:iin

- Suomen tarjousalueella 75 MW ($200 \text{ MW} * 600/1600$)
- Ruotsin tarjousalueilla 125 MW ($200 \text{ MW} * 1000/1600$)

Esimerkki 2, Suomen ja Ruotsin välillä ei ole käytettävissä vapaata siirtokapasiteettia Ruotsista Suomeen, tehoreservin tarve Suomessa

Lähtökohta oletukset:

- Tehoreservikapasiteetti Suomessa 600 MW
- Tehoreservikapasiteetti Ruotsissa 2000 MW
- Elspot-markkinoilla Suomen hinta-alueelta puuttuva kapasiteetti 200 MW.

Aktivoitavat tehoreservit (yhteensä 200 MW):

- Suomen tarjousalueella 200 MW
- Ruotsin tarjousalueilla 0 MW.

Hinnoittelu

Esimerkki 1, tehoreservi aktivoituu Elspotissa, aktivoitunut teho on alle voimalaitosyksikön minimitehon ja voimalaitosyksikkö päätetään käynnistää

- Fingrid päättää käynnistää voimalaitosyksikön ja yksikkö käynnistetään minimiteholle
- Tuottaja saa Elspot-markkinoilta toteutuneen korvauksen aktivoituneen tehomäärän osalta
- Fingrid tekee Tuottajan kanssa tehoreservijärjestelyn puitteissa aktivoituneen tehomäärän ja voimalaitosyksikön minimitehon erotuksen suuruisen kiinteän kaupan voimalaitosyksikön muuttuvilla tuotantokustannuksilla, sisältäen ensimmäisen tunnin osalta käynnistyskustannukset minimitehoon asti.
- Jos Elspot-markkinoiden hinta on pienempi kuin tehoreservijärjestelyyn osallistuvan voimalaitosyksikön muuttuva tuotantokustannus, Fingrid korvaa Tuottajalle tehoreservijärjestelyn puitteissa Elspot-hinnan ja voimalaitosyksikön muuttuvan tuotantokustannuksen välisen erotuksen Elspot-markkinoilla aktivoituneen määrän osalta.
- Jos Elspot-markkinoiden hinta on suurempi kuin tehoreservijärjestelyyn osallistuvan voimalaitosyksikön muuttuva tuotantokustannus, Tuottaja korvaa Fingridille tehoreservijärjestelyn puitteissa Elspot-hinnan ja voimalaitosyksikön muuttuvan tuotantokustannuksen välisen erotuksen Elspot-markkinoilla aktivoituneen määrän osalta.

15.1.2015

Esimerkki 2, tehoreservi aktivoituu Elspotissa, aktivoitunut teho on yli voimalaitosyksikön minimitehon ja voimalaitosyksikkö päätetään käynnistää

- Fingrid päättää käynnistää voimalaitosyksikön ja yksikkö käynnistetään aktivoituneeseen tehoon
- Tuottaja saa Elspot-markkinoilta toteutuneen korvauksen aktivoituneen tehomäärän osalta
- Jos Elspot-markkinoiden hinta on pienempi kuin tehoreservijärjestelyyn osallistuvan voimalaitosyksikön muuttuva tuotantokustannus, Fingrid korvaa Tuottajalle tehoreservijärjestelyn puitteissa Elspot-hinnan ja voimalaitosyksikön muuttuvan tuotantokustannuksen välisen erotuksen Elspot-markkinoilla aktivoituneen määrän osalta, sisältäen ensimmäisen tunnin osalta käynnistyskustannukset minimitehoon asti.
- Jos Elspot-markkinoiden hinta on suurempi kuin tehoreservijärjestelyyn osallistuvan voimalaitosyksikön muuttuva tuotantokustannus, Tuottaja korvaa Fingridille tehoreservijärjestelyn puitteissa Elspot-hinnan ja voimalaitosyksikön muuttuvan tuotantokustannuksen välisen erotuksen Elspot-markkinoilla aktivoituneen määrän osalta, sisältäen ensimmäisen tunnin osalta käynnistyskustannukset minimitehoon asti.
- Jos voimalaitosyksikön tehoksi sovitaan suurempi teho kuin aktivoitunut teho, Fingrid tekee Tuottajan kanssa tehoreservijärjestelyn puitteissa aktivoituneen tehomäärän ja voimalaitosyksikön sovitun tehon erotuksen suuruisen kiinteän kaupan voimalaitosyksikön muuttuvilla tuotantokustannuksilla, ilman käynnistyskustannuksia.

Esimerkki 3, tehoreservi aktivoituu Elspotissa, mutta voimalaitosyksikköä ei käynnistetä

- Fingrid päättää että voimalaitosyksikköä ei käynnistetä
- Tuottaja myy Elspot-markkinoille aktivoituneen tehomäärän markkinoiden määrittelemään Elspot-hintaan
- Tuottaja ostaa Fingridiltä kiinteällä kaupalla vastaavan tehomäärän samalla hinnalla
- Ei tehontuotantoa eikä kuluja tai tuottoja Tuottajalle